

ORGANIZACJA PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU

§ 1.

1. Praktyczna nauka zawodu jest organizowana w formie:
 - 1) zajęć praktycznych – technikum;
 - 2) **praktyk zawodowych – technikum, zasadnicza szkoła zawodowa, branżowa szkoła I stopnia.**
2. Praktyczna nauka zawodu uczniów jest organizowana przez szkołę.
3. Zajęcia praktyczne mogą odbywać się u pracodawców, na zasadach dualnego systemu kształcenia, na podstawie:
 - 1) umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, zawartej pomiędzy młodocianym a pracodawcą;
 - 2) umowy o praktyczną naukę zawodu, zawartej pomiędzy Dyrektorem Szkoły a pracodawcą przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu.
4. Zajęcia praktyczne są organizowane dla uczniów i młodocianych pracowników w celu opanowania przez nich umiejętności zawodowych, niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie. W przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia – również w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy.
5. Podmiot przyjmujący uczniów na zajęcia praktyczne albo praktyki zawodowe zapewnia środki dydaktyczne, odpowiednie warunki bezpieczeństwa i higieny pracy oraz spełnia inne wymagania zgodne z Rozporządzeniem MEN w sprawie praktycznej nauki zawodu.
6. Zajęcia praktyczne organizuje się w czasie trwania zajęć dydaktyczno – wychowawczych.
7. W uzasadnionych przypadkach wynikających ze specyfiki danego zawodu, zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe odbywane u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia mogą być organizowane również w okresie ferii letnich.
8. W przypadku organizowania zajęć praktycznych lub praktyk zawodowych w okresie ferii letnich u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia w oparciu o umowę (ust. 3 pkt 2) uczniom przysługuje odpowiednie skrócenie czasu trwania zajęć dydaktyczno – wychowawczych.

9. Szczegółowe terminy praktyk zawodowych dla uczniów ustala, po konsultacji z przedstawicielami zakładów pracy na dany rok szkolny, kierownik szkolenia praktycznego.
10. Zakres wiadomości i umiejętności nabywanych przez uczniów na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych oraz wymiar godzin tych zajęć i praktyk określa program nauczania dla danego zawodu.
11. W przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia, pracodawca może zgłaszać Dyrektorowi Szkoły wnioski do treści programu nauczania, w zakresie zajęć praktycznych, które są u niego realizowane.
12. Sposób zgłaszania i uwzględniania wniosków, o których mowa w ust. 11 określa umowa zawarta między Dyrektorem Szkoły a podmiotem przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu.
13. Liczba godzin zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia nie może być niższa niż:
 - 1) minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego praktycznego określona dla zasadniczej szkoły zawodowej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty – dla zasadniczej szkoły zawodowej;
 - 2) 30% i nie wyższa niż 100% minimalnej liczby godzin kształcenia zawodowego praktycznego określonej odpowiednio dla technikum lub szkoły policealnej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty – dla technikum.
14. W przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia łączny wymiar praktycznej nauki zawodu dla technikum jest równy sumie liczby godzin tych zajęć określonej w programie nauczania i liczby godzin praktyk zawodowych określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
15. Praktyczna nauka zawodu uczniów i młodocianych jest prowadzona indywidualnie lub w grupach. Liczba uczniów lub młodocianych w grupie powinna umożliwiać realizację programu nauczania dla danego zawodu, jego specyfikę, przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy w sprawie prac wzbronionych młodocianym, a także warunki lokalowe i techniczne w miejscu odbywania praktycznej nauki zawodu.
16. Podziału na grupy dokonuje Dyrektor Szkoły lub pracodawca.

17. Praktyczna nauka zawodu organizowana przez szkołę w zakładach szkoleniowych odbywa się na podstawie umowy między szkołą i zakładem.

§ 2.

1. Umowa o praktyczną naukę zawodu – organizowana poza szkołą, zawierana przez Dyrektora Szkoły z podmiotem przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu powinna precyzować:
 - 1) nazwę i adres podmiotu przyjmującego uczniów na praktyczną naukę zawodu oraz miejsce jej odbywania;
 - 2) nazwę i adres szkoły kierującej uczniów na praktyczną naukę zawodu;
 - 3) zawód, w którym prowadzona będzie praktyczna nauka zawodu;
 - 4) listę uczniów, z podziałem na grupy;
 - 5) sposób ponoszenia przez strony umowy kosztów realizacji praktycznej nauki zawodu z kalkulacją tych kosztów;
 - 6) formę praktycznej nauki zawodu (zajęcia praktyczne lub praktyka zawodowa) i jej zakres, a w przypadku zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia także liczbę dni w tygodniu, w których zajęcia praktyczne odbywane są u pracodawców;
 - 7) terminy rozpoczęcia i zakończenia praktycznej nauki zawodu;
 - 8) prawa i obowiązki stron umowy;
 - 9) dodatkowe ustalenia stron umowy związane z odbywaniem praktycznej nauki zawodu, w tym sposób zgłaszania i uwzględniania wniosków.
2. Umowę zawiera się w terminie umożliwiającym realizację programu praktycznej nauki zawodu.
3. Do umowy dołącza się program nauczania dla danego zawodu, który został dopuszczony do użytku przez Dyrektora Szkoły.

§ 3.

1. Zajęcia praktyczne organizuje się w czasie trwania zajęć dydaktyczno – wychowawczych.
2. Dobowy wymiar godzin zajęć praktycznej nauki zawodu uczniów w wieku do lat 16 nie może przekroczyć 6 godzin, a uczniów w wieku powyżej 16 lat - 8 godzin.
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość przedłużenia dobowego wymiaru godzin zajęć praktycznej nauki zawodu dla uczniów powyżej 18 lat, nie

dłużej jednak niż do 12 godzin, przy zachowaniu tygodniowego wymiaru godzin zajęć edukacyjnych, określonych w ramowym planie nauczania.

4. Przedłużenie dobowego wymiaru godzin zajęć praktycznej nauki zawodu jest możliwe tylko wtedy, gdy wynika on z rodzaju pracy lub jej organizacji.
5. Praktyczna nauka zawodu może być zorganizowana w systemie zmianowym, jednak dla uczniów poniżej 18 lat nie może wypadać w porze nocnej.
6. Rodzice są materialnie odpowiedzialni za dokonanie przez ucznia zniszczenia, z mocy odpowiednich przepisów kodeksu cywilnego o czynach niedozwolonych.
7. Szkoła przygotowuje uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej, Branżowej Szkoły I Stopnia i Technikum do przystąpienia do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, organizowanego przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Warszawie w powołanych Ośrodkach Egzaminacyjnych.

§ 4.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON ZAWIERAJĄCYCH UMOWĘ

SZKOŁA

1. Nadzoruje realizację programu praktycznej nauki zawodu.
2. Współpracuje z podmiotem przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu.
3. Zapewnia ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków dla uczniów.
4. Akceptuje wyznaczonych instruktorów praktycznej nauki zawodu i opiekunów praktyk zawodowych lub wyznacza do prowadzenia praktycznej nauki zawodu nauczycieli praktycznej nauki zawodu.
5. Przygotowuje kalkulacje kosztów realizacji praktycznej nauki zawodu w ramach przyznawanych przez organ prowadzący środków finansowych.

PRACODAWCA

1. Zapewnia warunki do realizacji praktycznej nauki zawodu, a w szczególności:
 - 1) stanowiska szkoleniowe wyposażone w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia materiały i dokumentację techniczną, uwzględniające wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - 2) odzież, obuwie robocze i środki ochrony indywidualnej oraz osobistej;
 - 3) pomieszczenia do przechowywania odzieży i obuwia roboczego oraz środki ochrony indywidualnej;

- 4) dostęp do urządzeń higieniczno – sanitarnych oraz pomieszczeń socjalno – bytowych;
 - 5) nieodpłatne posiłki profilaktyczne i napoje zgodnie z przepisami.
2. Wyznacza nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz opiekunów praktyk zawodowych.
 3. Zapoznaje uczniów lub młodocianych z organizacją pracy, regulaminem pracy, z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.
 4. Nadzoruje przebieg praktycznej nauki zawodu - współpracuje ze szkołą.
 5. Sporządza dokumentację powypadkową.
 6. Powiadamia szkołę o naruszeniu przez ucznia/młodocianego regulaminu pracy.

ORGAN PROWADZĄCY

1. Zapewnia środki finansowe na refundowanie pracodawcom:
 - 1) wynagrodzenia instruktorów praktycznej nauki zawodu, prowadzących zajęcia praktyczne z uczniami, w tym także zajęcia praktyczne odbywane u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia – do wysokości minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela kontraktowego posiadającego dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego;
 - 2) dodatku szkoleniowego dla instruktorów praktycznej nauki zawodu prowadzących zajęcia praktyczne z uczniami, w tym także zajęcia praktyczne odbywane u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia – w wysokości nie niższej niż 10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłaszanego przez prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Dodatek szkoleniowy ustala i wypłaca pracodawca;
 - 3) kosztów odzieży, obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej, niezbędnych na danym stanowisku szkoleniowym, przydzielonych uczniom na okres zajęć praktycznych prowadzonych u pracodawcy w danym roku szkolnym, w tym także zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia – do wysokości 20% przeciętnego wynagrodzenia.

§ 5.

1. Zajęcia praktyczne prowadzą nauczyciele.
2. Zajęcia praktyczne realizowane u pracodawców mogą także prowadzić:

- 1) pracownicy, dla których praca dydaktyczna i wychowawcza z uczniami lub młodocianymi stanowi podstawowe zajęcie i jest wykonywana w tygodniowym wymiarze godzin przewidzianym dla nauczycieli;
 - 2) pracodawcy lub wyznaczeni przez nich pracownicy, dla których praca dydaktyczna i wychowawcza z uczniami lub młodocianymi nie stanowi podstawowego zajęcia lub jest wykonywana w tygodniowym wymiarze godzin niższym niż przewidziany dla nauczycieli, w ramach obowiązującego ich tygodniowego czasu pracy.
3. Instruktorzy praktycznej nauki zawodu, o których mowa w ust. 2 pkt 1, powinni posiadać kwalifikacje wymagane od nauczycieli, określone w przepisach.
 4. Instruktorzy praktycznej nauki zawodu, o których mowa w ust. 2 pkt 2, powinni posiadać co najmniej tytuł mistrza w zawodzie, którego będą nauczać, lub w zawodzie wchodzącym w zakres zawodu, którego będą nauczać. Muszą posiadać przygotowanie pedagogiczne wymagane od nauczycieli ewentualnie ukończony kurs pedagogiczny lub ukończony przed dniem 6 stycznia 1993 roku kurs pedagogiczny uprawniający do pełnienia funkcji instruktora praktycznej nauki zawodu.
 5. Praktyki zawodowe organizowane u pracodawców są prowadzone pod kierunkiem opiekunów praktyk zawodowych.
 6. Opiekunem praktyk zawodowych może być pracodawca lub wyznaczeni przez nich pracownicy.
 7. Pracodawca, u którego jest organizowana praktyka zawodowa uczniów, może zwolnić częściowo lub całkowicie opiekuna praktyk zawodowych od świadczenia pracy wynikającej z umowy o pracę ze względu na specyfikę działalności prowadzonej przez pracodawcę lub liczbę uczniów odbywających praktykę zawodową. Za czas zwolnienia od świadczenia pracy przysługuje opiekunowi praktyk wynagrodzenie miesięczne liczone jak urlop wypoczynkowy.
 8. W sytuacji świadczenia pracy przez opiekuna praktyk zawodowych pracodawca wypłaca mu dodatek szkoleniowy w wysokości nie niższej niż 10% przeciętnego wynagrodzenia.
 9. Opiekun praktyk zawodowych może otrzymać od pracodawcy premię za okres prowadzenia praktyk zawodowych.

§ 6.

PRAKTYKI ZAWODOWE – USTALENIA ORGANIZACYJNE

1. Praktyki zawodowe organizowane są w miejscu wskazanym przez pracodawców i prowadzone pod kierunkiem opiekunów praktyk.
2. W czasie praktyki uczeń zobowiązany jest prowadzić dzienniczek praktyki zawodowej, w którym zapisuje wykonywane czynności.
3. Przy ocenianiu praktykanta brane są pod uwagę następujące kryteria:
 - 1) stopień umiejętności zdobytych w czasie praktyki;
 - 2) sposób wykonywania czynności i poleceń;
 - 3) sposób prowadzenia dzienniczka praktyk;
 - 4) samodzielność i pracowitość;
 - 5) zainteresowanie wykonywaną pracą;
 - 6) przestrzeganie dyscypliny;
 - 7) umiejętność pracy w zespole.
4. Ocenę końcową z odbytej praktyki zawodowej wystawia kierownik szkolenia praktycznego w porozumieniu z wychowawcą oddziału, biorąc pod uwagę ocenę opiekuna praktyk, sposób prowadzenia dzienniczka praktyk oraz wnioski zawarte w protokołach kontroli praktyk.

§ 7.

ZAJĘCIA PRAKTYCZNE – USTALENIA ORGANIZACYJNE

1. W czasie zajęć praktycznych uczeń zobowiązany jest prowadzić dzienniczek zajęć praktycznych, w którym zapisuje wykonywane czynności.
2. Ocenę z zajęć praktycznych ustala się dwa razy do roku (śródroczna i roczna), którą wystawia nauczyciel lub instruktor praktycznej nauki zawodu.
3. W przypadku gdy uczeń zasadniczej szkoły zawodowej, branżowej szkoły I stopnia nie spełnia wymagań wiekowych dotyczących pracownika młodocianego, praktyczna nauka zawodu w zakładach pracy może być organizowana na podstawie pisemnej umowy między szkołą kierującą uczniem, a podmiotem przyjmującym ucznia, „w celu przygotowania zawodowego”.
4. W razie pojawienia się groźby wypowiedzenia młodocianemu umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego odbywanego w formie nauki zawodu, bądź niemożliwości kontynuowania praktycznej nauki zawodu w dotychczasowej formie z innych powodów, uczeń natychmiast zgłasza ten fakt kierownikowi szkolenia praktycznego i wychowawcy.

5. W przypadku przerwania nauki zawodu w celu przygotowania zawodowego i podjęcia jej w tym samym zawodzie u innego pracodawcy, czas poprzednio odbytej nauki wlicza się młodocianemu do okresu wymaganego do odbycia przygotowania zawodowego, pod warunkiem, że przerwa nie będzie dłuższa niż dwa tygodnie a ponadto:
 - 1) o każdej zmianie miejsca odbywania nauki zawodu, instruktora lub pracodawcy, uczeń ma obowiązek niezwłocznie powiadomić wychowawcę oddziału i kierownika szkolenia praktycznego;
 - 2) dłuższy od dwóch tygodni okres przerwy w odbywaniu praktycznej nauki zawodu może skutkować – w przypadku stwierdzenia winy ucznia i wyczerpania ze strony szkoły możliwości pomocy w znalezieniu nowego miejsca praktycznej nauki zawodu - skreśleniem z listy uczniów.
6. Jeżeli w czasie odbywania praktyki zawodowej absencja ucznia:
 - 1) przekroczy połowę przewidzianego czasu, jest on zobowiązany do odrobienia tych zajęć w całości w innym terminie i w formie, uzgodnionej z kierownikiem szkolenia praktycznego;
 - 2) w przypadku absencji nieprzekraczającej połowy przewidzianego czasu odbywania praktyki zawodowej jest on zobowiązany do odrobienia tych zajęć w innym terminie i w formie, uzgodnionej z kierownikiem szkolenia praktycznego;
 - 3) zaliczenie, o którym mowa w pkt 1) jest możliwe tylko w przypadku nieobecności usprawiedliwionej lub z przyczyn losowych;
7. W przypadku, jeśli ocena z praktycznej nauki zawodu nie została wystawiona w terminie umożliwiającym promocję do oddziału programowo wyższego, o formach i terminie zaliczenia tych zajęć decyduje Rada Pedagogiczna – na pisemny wniosek (z uzasadnieniem) ucznia (w przypadku ucznia niepełnoletniego jego rodziców) lub kierownika szkolenia praktycznego.